

## HODNOCENÍ PŘEDNÁŠKY PRO ODBORNOU VEŘEJNOST

**Masarykova univerzita**

**Fakulta**

**Obor řízení**

**Uchazeč**

**Datum přednášky**

**Téma přednášky**

**Přítomno posluchačů**

(počet)

**Pověření hodnotitelé**

(členové komise)

filozofická

dějiny umění

**doc. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D.**

14. prosince 2022

*Looking into the Past. Anachronic Renaissance and Returns to the Middle Ages in Visual Culture and Religious Imagery, 16th-17th c. Central Europe*

63 (podle přiložené prezenční listiny)

prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.

prof. Ivan Foletti, MA, docteur ès lettres

prof. PhDr. Ivan Gerát, PhD.

Tématem veřejné přednášky doc. Jakubce se staly určité možnosti umělecko-historického výkladu vztahu renesančního umění a středověku. Přednášející svůj výklad rozdělil do dvou částí. Nejprve jako určitý úvod do problematiky nastínil svá vlastní teoretická východiska, přičemž za určitý „leitmotiv“ svého výzkumu považuje psát texty o umění spíše narativní formou, nezátíženou suchým, pseudovědeckým literárním stylem. V souvislosti s vlastním tématem upozornil na skutečnost, že obecně bývá vztah renesance ke středověku chápán jako vědomý protiklad, případně dokonce jako zápas proti středověku. Přesto se v umělecko-historické literatuře objevily již práce (P. Burke, H. Lorenz), které upozorňují na určitý „hybridní“ vzájemný vztah obou kulturně historických fenoménů.

Po tomto teoretickém uvedení přešel doc. Jakubec ke své vlastní badatelské práci. Hlavním polem jeho dosavadního výzkumu (téměř po dvacet let) je vztah vizuální kultury a náboženství v prostředí střední Evropy, Moravy a zvláště olomouckého biskupství v 16. a 17. století. V tomto prostředí se v umělecké tvorbě objevují často renesanční a středověké formy vedle sebe. Jistou možností, jak tuto koexistenci vysvětlit, by mohla být inspirace pojetím „anachronistické renesance“ tak, jak je již dříve osvětlili Alexander Nagel a Christopher Wood. V tomto pojetí je odlišováno naše současné pojetí lineární historicity stylů od odlišného, předmoderního chápání historicity. Takovou odlišnost můžeme sledovat velmi dobře ve středoevropském prostředí kolem olomouckého biskupství 16. století.

Od počátku protireformace sledují olomoučtí biskupové římský „revival“ k ranému křesťanství tak, jak se projevoval v kurii za vlády papežů Řehoře XIII. a Klementa VIII.: památky raného křesťanství a kult raných světců jsou rekonstruovány a zapojovány do moderní vizuální kultury. Jedním z původců tohoto návratu byl přítom Cesare Baronio, jenž

měl také určitý ohlas ve střední Evropě. Přednášející poukázal zejména na tři příklady takového ohlasu na Moravě:

1) Salus populi romani z římské baziliky S. Maria Maggiore – milostný obraz byl mnohokrát kopírován, přičemž jednu z podstatných těchto kopií nalezneme v Brně u jezuitů. Minulost a současnost nově postaveného a zařízeného jezuitského chrámu zde tvoří jednotu.

2) Sv. Cyril a Metoděj a olomoucká katedrála kolem 1600 - již za biskupa Stanislava Pavlovského bylo zde postaveno moderní mauzoleum/martyrium u katedrály, ale současně její fasáda byla pojata jako středověký „westwerk“. Posléze kardinál František z Dietrichsteina, jenž v Římě renovoval svůj kardinálský kostel S. Silvestro in Capite (přítom Baronio tuto renovaci dozoroval) k olomoucké stavbě připojil velký chór s kryptou, v níž bylo projektováno „martyrium“ moravských věrozvěstů a současně „sepulcrum“ olomouckých biskupů.

3) Chrám sv. Mořice v Kroměříži – jeho úpravy představují programový historismus za biskupa Stanislava Pavlovského, přičemž středověké formy zde nebyly použity pouze jako kontextuální opravy, ale jako vědomá prezentace středověké tradice.

Obdobně také další zakázky olomouckých biskupů ukazují realizace, které u nás ještě dnes bývají nepřesně označovány za historismus. Přednášející svůj výklad ukončil osobním vyznáním: „... *myslím, že úkolem historika umění je porozumět uměleckému dílu a pokusit se jej oživit objasněním všech okolností jeho vzniku: rád bych i nadále ve svém výzkumu sledoval právě tuto cestu*“.

Přednáška byla proslovena v anglickém jazyku, byla velmi dobře a srozumitelně strukturována, výborně rétoricky přednesena a vyvolala živý zájem přítomných. Následující diskuse byla vedena jednak směrem ke vztahu středověku a renesance ve výtvarném umění, jednak směrem k dalším střeoevropským památkám 16. století. Přednášející přitom prokázal výbornou znalost problematiky i akribii, co se týče teoretického zakotvení svého výzkumu a přitom neopomněl zmínit i budoucí vlastní badatelský program. Nejen všichni přítomní, ale stejně tak hodnotitelé - členové komise ke jmenování profesorem považovali přednášku za velmi úspěšnou prezentaci budoucího profesora v oboru dějiny umění.

## Závěr

Přednáška doc. Mgr. Ondřeje Jakubce, Ph.D., *Looking into the Past. Anachronic Renaissance and Returns to the Middle Ages in Visual Culture and Religious Imagery, 16th-17th c. Central Europe*, přednesená v rámci řízení ke jmenování profesorem v anglickém jazyku pro akademickou veřejnost s mezinárodní účastí, jasně a beze zbytku **prokázala** dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazeče, standardně požadovanou v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru dějiny umění.

Brno, dne 21. prosince 2022

prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.

prof. Ivan Foletti, MA, docteur ès lettres

prof. PhDr. Ivan Gerát, PhD.